

BÖLÜM 15

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİNDE ENFEKSİYON KONTROLÜ

Dercan GENÇBAŞ¹

15.1. Giriş

Halk sağlığının geliştirilmesinde enfeksiyon hastalıklarının kontrolü ile ilişkili temel kavramlar şu şekilde sıralanabilir.

Enfeksiyon: Toplum içinde görülen birçok mikroorganizma ya da helmint klinik bulgu vermeksizin insan ya da hayvan organizması üzerinde yaşayabilir, gelişebilir ve çoğalabilir. Bu durum bir enfeksiyondur.

Enfeksiyon Hastalığı: Mikroorganizma ya da helmintin ateş, kusma, halsizlik gibi bulgular vermesi durumunda ise enfeksiyon hastalığı varlığından söz edilir.

Endemi: Bir bölge veya toplumda diğer bölgeler veya toplumlara göre daha yüksek prevalans ve insidans hızları olan hastalıklardır.

Epidemi: Bir bölgede ya da toplumda hastalık olgularının o bölge için normal beklenenden daha çok görülmesidir.

Pandemi: Bir enfeksiyon hastalığının ülke sınırlarını aşarak ülkelerarası yayılımıdır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Medipol Üniversitesi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, dgenccbas@gmail.com

lar, neden oldukları diğer hastalıkların kontrolü, takibi ve tedavisi kapsamında halk sağlığı hemşireleri önemli bir konuma sahiptir.

Sonuç olarak; enfeksiyon hastalıklarının erken dönemde saptanması ve toplumda salgın oluşturmadan önlenmesi için halk sağlığı hemşireleri tarafından belirli periyotlarla ya da belirli zamanlarda taramalar yapılmalıdır. Ayrıca hem bireyler hem de toplum enfeksiyon hastalıklarından korunmaya ve salgının önlenmesine yönelik olarak eğitilmelidir. Toplu olarak yaşanan yerlerde (okul, işyerleri, huzurevleri, hastaneler vb.) görülen enfeksiyon hastalıklarının yayılımını önlemek için bulaş yolu kesilmeli veya bulaş olabilecek konakçıların hasta bireyle teması önlenmelidir.

Kaynaklar

- Akın L. Bulaşıcı Hastalıkların Kontrolü. In: Guler Ç, Akın L, editors. Halk sağlığı temel bilgiler. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2012; p. 1350-1454.
- Ather B, Mirza TM, Edemekong PF. Airborne precautions. In: StatPearls [Internet]. Son Erişim tarihi 20.07.2021. Şu adresten edinilebilir: Treasure Island (FL): StatPearls Publishing.
- CDC, Adolescents and Young Adults [homepage on the internet] 7 December 2017. Son Erişim tarihi 20.07.2021. Şu adresten edinilebilir: <https://www.cdc.gov/std/life-stages-populations/adolescents-youngadults.htm>
- Celikcan G, Uncu Y. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyon hastalıklarında tarama yöntemleri ve korunma. Klinik Tıp Aile Hekimliği. 2017;9(2):28-31.
- Chen, MK, Chevalier JA, Long EF. Nursing home staff networks and COVID-19. Proceedings of the National Academy of Sciences. 2020;118(1):1-7.
- Chimfutumba NJA, Anchang YK, Ongore D, Lambert N. Infection prevention and control practices in public health facilities compared to the confessional and private ones. Science. 2015;3(6):865-872.
- Grimes DE. Communicable Disease. In: Nies M, McEwen M, editors. Community/Public health nursing: promoting the health of populations. St Louis, Missouri: Saunders, Elsevier; 2018:517.
- Higginson R. Infection control in the community. Br J Community Nurs. 2018;23(12):590-595.
- Maurer FA. Communicable Disease. In: Maurer FA, Claudia MS, editors. Community/public health nursing practice: Health for families and populations. Elsevier Health Sciences;2012:192.
- Public Health Ontario, Ontario Agency for Health Protection and Promotion [homepage on the internet]. Infection prevention and control for long-term care homes: summary of key principles and best practices. C2020 [updated 2020 December 1], Toronto, ON: Queen's Printer for Ontario Son Erişim tarihi 20.07.2021. Şu adresten edinilebilir: <https://www.publichealthontario.ca/-/media/documents/I/2021/ipac-ltch-principles-best-practices>
- Sloane PD, Zimmerman S, Nace DA. Progress and challenges in the management of nursing home infections. J Am Med Dir Assoc. 2020;21(1):1-4.
- Smith-Sayer K: Communicable Disease Control.. In: Allender J, Rector C, Rector C, Warner K. editors. Community & public health nursing: Promoting the public's health. Lippincott Williams & Wilkins; 2014:246.
- Sunley K, Gallagher R, Reidy MP, Dunn H. Essential practice for infection prevention and control. c2017 [cited 2020 December 12]; Royal College of Nursing, 20 Cavendish Square, London, W1G 0RN. Son Erişim tarihi 20.07.2021. Şu adresten edinilebilir:
- Swanson J, Jeanes A. Infection control in the community: a pragmatic approach. Br J Community

Nurs. 2011;16 (6):282-288.

Şahinöz S, Şahinöz T, Kıvanç A, Semerci M. Bulaşıcı Hastalıklar. In; Şahinöz T, editors. Halk sağlığı uygulama kitabı (hemşirelik bölümleri için). Nobel Tıp Kitabevleri; 2017:89-93.

World Health Organization. Sexually Transmitted Infectious (STIs) [homepage on the internet]. c2019 Son Erişim tarihi 28.11.2021. Şu adresten edilebilir: [https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections-\(stis\)](https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections-(stis))

Wilson BM, Shick S, Carter RR, et al. An online course improves nurses' awareness of their role as antimicrobial stewards in nursing homes. Am J Infect Control. 2017;45(5):466-470.

Wood D. Infection prevention in care homes: the role of community nurses. Br J Community Nurs. 2019;24(1):16-19.